

Sona
ÇARKƏZ

*Bu qədər göynətmə məni, ürəyim,
Boğur məni belə sınaq qəhərə...
Hələ deyilməmiş bir kaç sözüm var,
İmkan ver qoy çıxım sabah səhərə*

İlin sonunda fərqli bir yazı yazmağı planlaşdırmışdım öz-özlüyümdə. Özü də ağrıdan-acıdan, biganəlikdən deyil, diləklərimdən, tövsiyələrimdən, bu dünyada olmayanda məni unutmayacaqlarına əmin olduqlarına ismarıclarımdan yoğrulacaqdı yazımın xəmirəsi, lakin o qədər doğru deyiblər ki, "sən saydığını say, gör fələk nə sayır".

2016-nın son həftəsinin ilk günlərində ürəyim məni xəstəxanaya getməyə məcbur elədi. Bu yazımı da elə orada yazmağa başladım. Sal qayaları xatırladan ağır-ağır düşüncələrimin əsirliyindəyəm hal-hazırda. Adım kimi əminəm ki, ürəyimə yük olan bu qarmaqarışlıq düşüncələrimi yazmasam, yaxamı qurtarammaram onlardan. İnsan bəzən özü-öz halının izahını verməkdə aciz olur. Aysberqin görə bilmədiyimiz çox böyük hissəsi suyun altında qaldığı kimi, düşüncələrimizin də beyin qatlarının arasından dilə alınacaq qədəri gəlir aqlımıza, qalanını Allah görə bilir Səhiyyə Nazirliyinin Bakı Sağlamlıq Mərkəzindəyəm. Bu an düşüncələrim suala dönüb illərin yaşanmışlıqlarını təhvil-təslim almağa çalışır sanki. Burada olmağıma əsla təəssüflənmişəm, çünki ürək həkimim Mələhət Əsgərzadə xeyli vaxtdır ki, mənim xəstəxana şəraitində müayinə olunmağımı tövsiyə edirdi. 20 il öncə də bura yaxın olan bir xəstəxanada xəstə idim. O zaman bundan ağır xəstə olsam da, bugünkü qədər kövrək, küskün və yorğun hiss eləməyirdim özümü. Bu günə qədər çəkdiyim o vaxt məndən çox uzaqdaydı... Hamı başımın üstündə idi, tək Çərkəz yox idi, dərdim də o idi. Qardaşlarım təkliyimi hiss elətdirmədilər o ağır günlərimdə mənə Bu gün isə təkliyimlə çox yaxın təmasdayam, hətta o qədər yaxın ki, bu soyuq qış gecəsində onun vahiməsindən fikirlərim üşəndi, daxilimə qorxu çökdü, köksümün altında ocaq çatıldı sanki. Səsi də varmış təkliyin, əməlli-başlı danışır mənimlə, elə bil qorxur ki, yenə illərlə yan-yörəmdən çəkilməyənlər yığılar başıma və mən ona cavab verməyə macal etməyirəm. Onu da deyim ki, mən təkliyi sevməmişəm heç. Məni yaxşı tanıyanlar bilir ki, qohumlarıma da, qonşularıma da, həmkarlarıma da qapılarım hər vaxt tay-

batay açıq, başım isə ömür boyu yığınaqlı olub. Bu gün isə hələ təkliyim qələbəsinə bayram edir. Bombos sifəti ilə yaşadıqlarımı vurur üzümə. Güllə yarasından betər söz yarasının üstündən keçməyimi, illər yorğunluğunu olaraq əllərimi ovuşdura-ovuşdura, qış, yay, yaz bilmədən dayanacaqlarda boyun bükməyimi, gərəksiz yerə götürdüyüm töhmətləri və çox-çox mənəm-mənəm deyən adamların açma bilmədiyi ağır-ağır qapıları açmağımın təlaşını Nələri canlandırmır ki, gözlərim önündə o? Bir yaşlanmış ömrün zillətini birər-birər gətirib ağılıma nəfəs almadan xatırladır mənə, dedikləri qaynar su kimi tökülür başımdan üzümə aşağı, sanki ötən günlərin lent yazısını izlətdirib, ürəyimə nədən bu günə qalmasının səbəbini anlatmağa çalışır. Guya mən bilmirəm zavallı ürəyimə nə çəkmişəm? İnsan tək qalarkən təkliyin dərindən öyrəndiyini heç vaxt heç yerdən öyrənməmişəm. Ömür tək keçər, lakin yantraf sağlamsa, candan yananın varsa, sənənlə o təkliyin arasına elə bir pərdə çəkər ki

1994-cü ildən üzümə bəri həftələrlə, bəzən də aylarla təkbaşına evimin dörd divarı arasında qaldığım zamanlar çox olub, lakin bugünkü kimi təkliyə yaxa verməmişəm. Çiyinlərimə götürdüyüm yüklər, içimdəki tufanları çoxlarından gizlətmək çəbası, bəzən də çıxılmaz problemlərdən çıxış aramağım vaxtımı elə mühasirəyə alardı ki, mən nə vaxtsa öz ürəyimə sancılmasına qulaq vermək barədə düşünməyi ağılıma gətirməzdim. 2015-də də, 2016-da da, ondan əvvəlki zülm dolu illərdə də sən demə ürəyim məni bugünkü imtahana hazırladırmış. İllər boyu onu adicə damcılarla ovutmuşam. İndi daha məni dinləmək istəmir. Təkliyim bir ömür izləyirmiş məni, bir belə olanları yığıb çitədənliyinə, fürsət tapıb indi birər-birər salır yadıma.

Amma olsun, bu da bir imtahanıdır. Keçdiyim imtahanlar fonunda bu, nədir ki? Ürəyimi qınamağa da əsla haqqım yoxdur, ona nələr çəkdiyimi özümdən savayı heç kim bilib bilməz. Mən o yazığı kirkirə daşına döndərüb çəkilməz dərdləri onun layları arasında çəkməyə çalışmışam

Ayın otuzudur. Palatamın qapısı bağlanmaq bilmir, telefonum susmur, İlahi, şükürlər olsun Sənə, nə yaxşı ki, ürəyimi oyuq-oyuq edən laqeydlərə rəğmən ətrafımda mənə düzgün qiymət verən səmimi və ləyaqətli insanlar var, çoxdur. Mən bir-bir xəstəxanaya gələn və ya mənə zəng vuranların

hamısının adlarını çəkməsəm də, mütləq çəkmək istədiklərim vardır, çünki bu gün ürəyimin ağrıların nisbətən səngiməsində onların hər birinin haqqı var. Mən də ki, haqq itirməyi, onların üstündən su içməyi bacarmıram.

Axşamçağıdır. Ən böyük təsəllim olan qardaşım Fəzlinin gəlişi məni kövrəltse də, özümü tox tutmağa çalışıram. Ümumiyyətlə, mən ağrılarımı hay-haraya çevirməyi sevmirəm Onları qəfil gələn qonaq kimi qəbul edirəm. Baldızım oğlu Natiq isə həmişəki kimi

Həkim Günay
İsmayılova iş başında

ilk gündən yanımdadır. Bu insan illərdir mənə münasibətində heç dəyişmədi Hər birimiz yaxşıya yaxşı deməyi borc bilməliyik, çünki bu, ərdəmdir. Əlbəttə, ürəyimdə xüsusi yeri olan, həyatımın son 22 ilində hər an sözün böyük mənasında qolumdan tutan, yaşadıqlarımı bütün təfərrüatları ilə bilən, ən çətin günlərimdə diqqəti ilə təsəllim olan, qızım olmadığı halda mənə cəfəkeş qız övladının istiliyini verə bilən Aynurumu - Aynur Bəşirli qeyd etməyə bilmərəm. Burada olmağımı gizlətsəm də, təkidlə gəlmə desəm də, o, başımın üstündədir. Həmkarlarıma aramsız zəngləri, nəvələrimin təlaşını, tələbələrimin məhəbbətlə yazdıqları təbriklər ara-ara kövrəkliyimin önünə keçə bilər.

Dünyada hamıdan çox mənə yanan anam isə xəstəxanada olmağımı bilmir, bildirməmişəm. Ömrüm boyu da ondan bacardığım ağrıları gizlətməyə çalışmışam. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, mən ağrılarımı da taleyimin acıları kimi bağrıma basıb, onlarla barışmağa çalışıram, çətin olsa da. Amma quş qanadları ilə uçar, tək çinarın kölgəsi az olar, insan da tək heç nəyin öhdəsindən gəlməyə qadir deyil

Elə bu cümlələri qələmə alarkən atamın dayısı oğlu İmaməlinin qızı Almaz gəldi yanıma. Nə qədər gəlmə de-

səm də, məni dinləməyib, həyat yoldaşı Vüqarla gəlib. Atası polis işçisi idi, 20 Yanvarda şəhid olub. İki oğul, bir qız atası idi. Evindən və balalarından doymadan köçdü bu dünyadan. Mən hər zaman deyirəm, oğul, ya qız, qədərbiləni ömür uzadar, cəfəkeşi, fədakarı valideynin ürəyinə dərman olar və yaxud ruhunu şad edər. Almaz da belə övlad oldu atasından sonra anasına qarşı. Bu da onun başının ucalığıdır. Beləcə, xəstəxanada başladığım yazını 2017-ci ilin ikinci həftəsində evdə tamamlamağa çalışıram. Əslində, xəstəxanadan müayinələrimin cavabını almadan çıxmışam, mütləq ora dönüb, onları götürməli, həkimlərimlə görüşməliyəm. Bu yazının əsas məği də onlara təşəkkürlərimi və minnətdarlığımı bildirməkdən ibarətdir. Xəstəxanaya daxil olar-olmaz, qəbul şöbəsinin müdiri İkrəm həkimlə görüşdüm. Sən demə, qızı Nigar universitetdə bizim həmkarımızdır. İkrəm həkim çox sadə və xeyirxah insandır. Terapiya şöbəsinin müdiri Azadə xanım İsayevanı da heç unutmam. Bu güllərüz və xoşxasiyyət xanıma nə qədər müsbət insani xüsusiyyətlər varsa, yaraşdırmaq olar. Bayram günlərində də bu xəstəxanada hər kəs iş yerlərində idi, həkimlər də, tibb bacıları da, təmizliyə baxan xadimələr də. Burada olduğum müddətdə bir daha əmin oldum ki, yaxşılar var, insanlıq çox ucaldadır. Düşüncələrimi yazdıqca, təkliyimə qalib gəldiyimə inandıqca, nankorları unutmamağa çalışıb, fikirləşirəm ki, namərdlər namərdliyində qalırsa, mən mərdliyimi niyə onların ayağına verim?..

İndi isə öz həkimimdən. Gözəl ailə xanımı, qayğıkeş ana, diqqətli övlad, səmimiyyəti ilə ağırlı ürəyimə dərman olub, orada taxt-tac quran Günay xanım İsmayılova. İlk görüşdən, ilk tanışlıqdan Günay xanım anladı məni. Mən də onu çox sevdim. Bir insan olduğu kimdirsə, gözləri onu anladır. Günay xanım bir neçə dəfə mənim palatama gələr, məni dinləyər, məhəbbətlə can yandıraraq təzyiqimi ölçər və hər bir müayinənin cavabını ayrı-ayrılıqda səbrlə anladardı mənə. Məncə, diqqət xəstə üçün çox böyük önəm daşıyan xüsusiyyətlərdəndir. Təvazökar, ləyaqətli və sənballı həkimimə mənə xüsusi sevgi ilə yanaşmasına görə min yol təşəkkür etsəm, azdır. İnsan onu anlayanı qəlbinə yaxın buraxır, dərd-sərini söyləyə bilər. Cod, qeyri-səmimi, "burada mənəm, Bağdadda kor xəlifə" deyənlərə necə ürək açmaq olar? Necə ağrını anlatmaq olar? Elə Günay xa-

nımla söhbət elədiyimiz vaxt Türkiyədən əzizim Tamella aradı məni. Hətta Günay xanımı oralara dəvət etməyi də unutmadı. Məndən nigaran qaldığını söylədi, "nə davadərman gərəkdirsə, gətirim" dedi. Bax, bütün bunlar neçə gündür üstümə qılıncını çəkən təkliyimi yenidən susdurmuşdu. Məni onun caynaqlarından qurtaran əzizlərim, var olun, nə yaxşı ki, sizlərin adı mənim həyat səhifələrimin baş cümləsində yer alıb Nə yaxşı ki, aramsız zəngləri ilə məni ovudən Milam, etibarına səcdə elədiyim Zemfiram, qara gözlü Gülnarım, düşdüğü ocağın qədir-qiyətini yüksək tutan Cəmiləm, həyatımın keşməkeşlərindən yorulmayan Əntiqəm, əlbəttə ki, ata-ana fədaisi Fəridəm və adlarını qeyd etmədiyim (xəstəliyimi gizlətdiyim) yaxınlarım, xoşbəxtəm ki, həyat bizi üz-üzə gətirib, doğma-laşdırıb və heç bir-birimizdən qopmamışıq. Həyatımıza bahar nəfəsi gətirən 2017-nin on beşinci günündə bu yazını bitirirəm. Kövrək anlarımda yazdığım bəzi səhifələri çıxardım buradan. Ürəyimə üstündə ağırlıq hiss etdikcə yazdıqlarımın çoxu nə yaxşı ki, bura yol almadı. Çünki onlar edama hazırlanan adamın sızılıtlarına bənzəyirdi, göynəyirdi məni

Bu düşüncələrin mənəşəsində ikən fikirləşdim ki, dünyaya baxışları, istək və düşüncələri fərqli olan yüz doğmanın arasında təkliyimiz mütləq ətrafımızı saracaqdır. Arzu edək ki, hər zaman bizi anlayanlarla rastlaşaq, bizi sevnələrlə birlikdə olaq, qoruyaq elələrini, sağ ikən bilək qiymətlərini. Biz qədir-qiyət bilən olsaq, bizim də qədrimiz-qiyətimiz bilinər.

Əslində, fədakar insanlar əvəz gözləməz. Amma hər bir adam ən azı yaxşıyla-yamanı, əzabına qatlaşanla kənardan baxanı bir-birindən ayırmağı bacarmalıdır. Yaxşıdan ona görə söz salırıq ki, pis payını götürsün. Valideyninə biganə olmayan, keçmişini unutmayan, yediyi qabı ağızı üstə çevirməyən, dar ayaqda qolundan yapışana ehtiram göstərən insan seçilmişlərdəndir. Seçilmişləri isə Tanrı sever...

Beləcə, ötən ilin sonunda yazmaq istədiyim yazını bu ilin əvvəlində belə bir mövzuda yazmalı oldum. Ömrüm ahəngi hər an öz yolunu istədiyi səmtə dəyişə bilirmiş. Yaşanmış illərin və günlərin xatirələrinə bürünmüş düşüncələrim bu rəng-ruhla iz saldı bu səhifələrə. Arzu edək ki, heç kəs təkliyin imtahanı ilə qarşılaşmasın, çünki tək ağlayarsan, amma tək gülə bilməzsən.